

Dokument s plenarne sjednice

A9-0338/2023

7.11.2023

IZVJEŠĆE

o razvojnoj suradnji EU-a radi poboljšanja pristupa obrazovanju i osposobljavanju u zemljama u razvoju (2023/2067(INI))

Odbor za razvoj

Izjestitelj: György Hölvényi

SADRŽAJ

	Stranica
PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA	3
OBRAZLOŽENJE	20
INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU	22
POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU	23

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o razvojnoj suradnji EU-a radi poboljšanja pristupa obrazovanju i osposobljavanju u zemljama u razvoju (2023/2067(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Opću deklaraciju o ljudskim pravima,
- uzimajući u obzir Konvenciju UN-a o pravima osoba s invaliditetom od 12. prosinca 2006. i njezin članak 24.,
- uzimajući u obzir Konvenciju UN-a o statusu izbjeglica od 28. srpnja 1951.,
- uzimajući u obzir Konvenciju UN-a o ukidanju svih oblika diskriminacije žena od 18. prosinca 1979.,
- uzimajući u obzir Konvenciju UN-a o pravima djeteta od 20. studenoga 1989.,
- uzimajući u obzir UN-ov cilj održivog razvoja br. 4 o kvalitetnom obrazovanju,
- uzimajući u obzir Izvješće UN-a o ciljevima u pogledu održivog razvoja za 2022.,
- uzimajući u obzir izvješće Fonda Ujedinjenih naroda za djecu (UNICEF) o osnovnoškolskom obrazovanju za 2022.,
- uzimajući u obzir UN-ov fond Education Cannot Wait (Obrazovanje ne može čekati),
- uzimajući u obzir UN-ov sastanak na vrhu o transformaciji obrazovanja, održan u New Yorku u rujnu 2022.,
- uzimajući u obzir Globalnu studiju UN-a o djeci lišenoj slobode, objavljenu 11. srpnja 2019.,
- uzimajući u obzir zajedničku publikaciju organizacija ACT Alliance EU, Caritas Europa, EU-CORD i Islamic Relief Worldwide naslovljenu „Engaging with local faith actors and communities” (Suradnja s lokalnim vjerskim dionicima i zajednicama),
- uzimajući u obzir Konvenciju o borbi protiv diskriminacije u području obrazovanja Organizacije UN-a za obrazovanje, znanost i kulturu (UNESCO), usvojenu 14. prosinca 1960.,
- uzimajući u obzir zajedničku inicijativu UNICEF-a, UNESCO-a i Svjetske banke pod nazivom „Mission: Recovering Education in 2021” (Misija: oporavak obrazovanja 2021.),

- uzimajući u obzir pripremni dokument izrađen za Globalno izvješće o praćenju obrazovanja za 2021. naslovljen „Faith-based schools, education pluralism, and the right to education” (Vjerske škole, obrazovni pluralizam i pravo na obrazovanje),
- uzimajući u obzir program Globalno partnerstvo za obrazovanje,
- uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 3. svibnja 2022. naslovljenu „Prema strategiji EU-a za promicanje obrazovanja djece u svijetu: ublažavanje posljedica pandemije bolesti COVID-19”¹,
- uzimajući u obzir saslušanje koje je organizirao njegov Odbor za razvoj 26. listopada 2022. na temu „Obrazovanje u izvanrednim situacijama i dugotrajnim krizama: omogućavanje pristupa obrazovanju i osposobljavanju za mlade”,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 24. ožujka 2021. naslovljenu „Strategija EU-a o pravima djeteta” (COM(2021)0142),
- uzimajući u obzir Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa (NDICI – Globalna Europa),
- uzimajući u obzir paket ulaganja u okviru strategije Global Gateway Afrika – Europa,
- uzimajući u obzir načela iz Abidjana o obvezama država u pogledu ljudskih prava u vidu osiguravanja javnog obrazovanja i reguliranja sudjelovanja privatnog sektora u obrazovanju, kako su dogovorena i usvojena u Côte d’Ivoireu 13. veljače 2019.,
- uzimajući u obzir program Erasmus+,
- uzimajući u obzir program EU-a Obrazovanje u izvanrednim situacijama,
- uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 18. svibnja 2018. o obrazovanju u izvanrednim situacijama i dugotrajnim krizama (COM(2018)0304),
- uzimajući u obzir smjernicu Komisije od 29. ožujka 2023. naslovljenu „Promicanje ravnopravnih partnerstava s lokalnim pružateljima pomoći u humanitarnom kontekstu”,
- uzimajući u obzir izjavu povjerenika Lenarčiča od 9. rujna 2022. o Međunarodnom danu zaštite obrazovanja od napada,
- uzimajući u obzir zajedničku izjavu Vijeća i predstavnika vlada država članica koji su se sastali u Vijeću, Europskog parlamenta i Komisije od 7. lipnja 2017. naslovljenu „Novi europski konsenzus o razvoju – naš svijet, naše dostojanstvo, naša budućnost”,
- uzimajući u obzir Deklaraciju o sigurnim školama, koju je objavila Globalna koalicija za zaštitu obrazovanja od napada, i sveobuhvatni okvir za sigurne škole za razdoblje 2022. – 2030., objavljen u lipnju 2022., u kojem se primjenjuje pristup „sve opasnosti, svi rizici”, uključujući prirodne opasnosti i opasnosti uzrokovane klimatskim promjenama, tehnološke opasnosti, biološke i zdravstvene opasnosti, sukobe i nasilje, kao i svakodnevne opasnosti i prijetnje,

¹ [SL C 465, 6.12.2022., str. 44.](#)

- uzimajući u obzir Smjernice za zaštitu škola i sveučilišta od vojne uporabe tijekom oružanog sukoba koje je objavila Globalna koalicija za zaštitu obrazovanja od napada te strategiju Globalnog saveza za smanjenje rizika od katastrofa i otpornost u sektoru obrazovanja za razdoblje 2023. – 2025.,
- uzimajući u obzir Strategiju obrazovanja za afrički kontinent za razdoblje 2016. – 2025. (CESA 16-25)² i Kontinentalnu strategiju za strukovno obrazovanje i osposobljavanje s ciljem poticanja zapošljavanja mladih,
- uzimajući u obzir dokument o stajalištu organizacije Educo od 1. ožujka 2023. naslovljen „Education in Emergencies: an urgent right” (Obrazovanje u izvanrednim situacijama: hitno pravo),
- uzimajući u obzir Globalno izvješće UNESCO-a o praćenju obrazovanja za 2021./2022.,
- uzimajući u obzir izvješće Međunarodne radne skupine za nastavnike za obrazovanje za 2030. naslovljeno „Closing the gap: ensuring there are enough qualified and supported teachers in sub-Saharan Africa” (Prevladavanje nedostatka: osiguravanje dovoljnog broja kvalificiranih nastavnika koji imaju potporu u supsaharskoj Africi),
- uzimajući u obzir izvješće Regionalne radne skupine za obrazovanje u izvanrednim situacijama Visokog povjerenika UN-a za izbjeglice iz listopada 2021. naslovljeno „Education under attack in West and Central Africa” (Obrazovanje je u zapadnoj i središnjoj Africi izloženo napadima),
- uzimajući u obzir izvješće Odjela za fiskalna pitanja Međunarodnog monetarnog fonda naslovljeno „How to Control the Fiscal Costs of Public-Private Partnerships”³ (Kako kontrolirati fiskalne troškove javno-privatnih partnerstava) i tematsko izvješće Europskog revizorskog suda 09/2018 naslovljeno „Javno-privatna partnerstva u EU-u: brojni nedostaci i ograničene koristi”⁴,
- uzimajući u obzir izvješće Neovisne evaluacijske skupine Grupe Svjetske banke od 8. lipnja 2022. naslovljeno „An Evaluation of International Finance Corporation (IFC) Investments in K-12 Private Schools”⁵ (Evaluacija ulaganja Međunarodne financijske korporacije (IFC) u privatnim školama K-12) i odgovor uprave IFC-a,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 13. studenoga 2018. o razvojnoj pomoći EU-a u području obrazovanja⁶,
- uzimajući u obzir Strategiju EU-a o pravima osoba s invaliditetom za razdoblje 2021. – 2030.,

² Afrička unija, „[Strategija obrazovanja za afrički kontinent za razdoblje 2016. – 2025. \(CESA 16-25\)](#)”, 2016.

³ Međunarodni monetarni fond, „[How to Control the Fiscal Costs of Public-Private Partnerships](#)”, 16. listopada 2018.

⁴ Europski revizorski sud, „[Tematsko izvješće br. 09/2018 – Javno-privatna partnerstva u EU-u: brojni nedostaci i ograničene koristi](#)”, 20. ožujka 2018.

⁵ Neovisna evaluacijska skupina Grupe Svjetske banke, „[International Finance Corporation Management Response](#)”.

⁶ SL C 363, 28.10.2020., str. 2.

- uzimajući u obzir Akcijski plan za mlade u okviru vanjskog djelovanja EU-a za razdoblje 2022. – 2027.,
 - uzimajući u obzir Akcijski plan EU-a za rodnu ravnopravnost (GAP) III,
 - uzimajući u obzir izvješće Fonda UN-a za stanovništvo naslovljeno „State of World Population 2022: Seeing the Unseen”⁷ (Stanje svjetskog stanovništva 2022.: vidjeti nevideno),
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 14. ožujka 2023. o usklađenosti politika radi razvoja⁸,
 - uzimajući u obzir Smjernice EU-a o djeci i oružanim sukobima,
 - uzimajući u obzir obvezu iz Buenos Airesa donesenu na 15. sjednici Regionalne konferencije o ženama u Latinskoj Americi i na Karibima u studenome 2022. o pravednoj socijalnoj organizaciji skrbi,
 - uzimajući u obzir članke 17. i 208. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU),
 - uzimajući u obzir članak 21. Ugovora o Europskoj uniji,
 - uzimajući u obzir članak 54. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za razvoj (A9-0338/2023),
- A. budući da bi EU trebao podupirati partnerske zemlje u postizanju besplatnog univerzalnog pristupa obrazovanju i pomoći u oblikovanju ekosustava učenja koji se temelji na stjecanju novih vještina potrebnih u kontekstu sve veće uloge digitalizacije, izgradnji otpornosti za suočavanje s izazovima uzrokovanim klimatskim promjenama i rješavanju postojećih nedostataka u obrazovnim politikama i praksama kako bi se stanovništvu omogućilo da razvije svoj puni potencijal, potakne održivi razvoj svojih matičnih zemalja i smanji nejednakosti;
- B. budući da nedavni nepredviđeni veliki izazovi, kao što su pandemija bolesti COVID-19 i njezine posljedice, ruska agresija na Ukrajinu, globalna prehrambena kriza, klimatske promjene i njihove posljedice, kriza biološke raznolikosti, sve veći broj humanitarnih kriza i proračuna ograničenih dugovima, zajedno sa sve većim brojem dugotrajnih kriza i sukoba, na koje ne smijemo zaboraviti, dodatno pogoršavaju postojeću globalnu krizu učenja; budući da, prema UNESCO-u, prirodne katastrofe, pandemije i sukobi te unutarnje i prekogranično raseljavanje koje iz toga proizlazi mogu utjecati na mentalno zdravlje čitavih generacija, zbog čega te generacije nisu obrazovane niti pripremljene da doprinesu društvenom i gospodarskom oporavku svoje zemlje ili regije;
- C. budući da globalna prehrambena kriza utječe na obrazovanje diljem svijeta, pri čemu su najviše pogođene djevojčice;

⁷ Fond UN-a za stanovništvo, „[State of World Population 2022: Seeing the Unseen](#)”, 2022.

⁸ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2023)0071.

- D. budući da prema Globalnom izvješću UNESCO-a o praćenju obrazovanja iz 2022. kućanstva u zemljama s niskim i nižim srednjim dohotkom snose 39 % ukupnih troškova obrazovanja u usporedbi sa samo 16 % u zemljama s visokim dohotkom;
- E. budući da, prema UNESCO-u, oko 244 milijuna djece i mladih 2023. godine ne pohađa školu⁹, a Afganistan je jedina zemlja na svijetu u kojoj je ženama i djevojčicama uskraćen pristup obrazovanju nakon osnovne škole; budući da trenutno 80 % djevojčica i mladih žena školske dobi u Afganistanu talibanski režim uskraćuje njihovo temeljno pravo na obrazovanje;
- F. budući da broj djece školske dobi pogođene krizom kojoj je potrebna obrazovna potpora iznosi 224 milijuna, a oko 72 milijuna njih uopće ne pohađa školu; budući da od tih 72 milijuna 53 % čine djevojčice, 17 % ima funkcionalne poteškoće, a 21 % (oko 15 milijuna) prisilno je raseljeno;
- G. budući da je globalnom humanitarnom pomoći za obrazovanje pokriveno samo 22 % sredstava zatraženih 2021., što je manje nego za druge sektore; budući da je 2021. samo 2,9 % globalne humanitarne pomoći dodijeljeno za obrazovanje, unatoč cilju UN-a od 4 %;
- H. budući da se u mnogim zemljama u razvoju djevojčice i dalje suočavaju s najvećim problemima u pristupu osnovnoškolskom obrazovanju i dovršetku cijelog ciklusa inicijalnog obrazovanja, uključujući potpuno srednjoškolsko i visoko obrazovanje, te sudjelovanju u programima osposobljavanja; budući da u zemljama s niskim dohotkom manje od dvije trećine djevojčica završava osnovnoškolsko obrazovanje, a samo svaka treća djevojčica završava nižu srednju školu; budući da su ti problemi posebno zabrinjavajući u supsaharskoj regiji zbog različitih nedostataka i prepreka, uključujući siromaštvo i rodne nejednakosti; budući da djeca s invaliditetom nemaju dostatan pristup obrazovanju; budući da je, primjerice, tri puta veća vjerojatnost da će žene s invaliditetom biti nepismene nego što je to slučaj kod muškaraca bez invaliditeta;
- I. budući da je vjerojatnost ranog napuštanja obrazovnog sustava kod djevojčica i dalje nerazmjerno veća nego kod dječaka zbog nedostatka sanitarnih objekata u školama, nedostatka sigurnih objekata i ciljane zdravstvene pomoći te zbog ranog dječjeg braka i trudnoće, posebno u supsaharskoj regiji; budući da se djevojčice suočavaju sa znatnim stopama fizičkog i seksualnog nasilja povezanog sa sukobima, financijskim i socioekonomskim čimbenicima te nejednakom raspodjelom kućanskih i roditeljskih poslova između muškaraca i žena, bez obzira na to jesu li upisane u školu ili ne, zbog čega se smanjuju njihove mogućnosti zapošljavanja i socijalna sigurnost; budući da ta ograničenja pristupa obrazovanju postaju još ozbiljnija kada se drugi čimbenici diskriminacije isprepleću s rodom, invaliditetom, migracijskim podrijetlom, geografskim položajem i pripadnošću manjini;
- J. budući da za postizanje cilja održivog razvoja br. 4 (pristup kvalitetnom obrazovanju za sve) zemljama s niskim i srednjim dohotkom nedostaje 21 % potrebnih sredstava, što predstavlja manjak financijskih sredstava za obrazovanje u iznosu od 97 milijardi USD;

⁹ Procjenjuje se da, čak i prije pandemije bolesti COVID-19, otprilike 258 milijuna djece u svijetu nije pohađalo školu, od čega 132 milijuna dječaka i 127 milijuna djevojčica.

- K. budući da velik broj djece koja ne pohađaju školu nisu jedini problematičan čimbenik te da problem predstavljaju i niske stope završetka školovanja; budući da stopa završetka osnovnoškolskog obrazovanja na globalnoj razini iznosi 87 %, u usporedbi sa samo 63 % u supsaharskoj regiji;
- L. budući da je pristup univerzalnom obrazovanju ljudsko pravo i temelj održivog razvoja; budući da je ključno smanjiti socijalne nejednakosti i ostvariti druga temeljna prava, učiniti ljude zapošljivima i na taj način omogućiti im pristup dostojanstvenom radu koji odaberu, uz istovremeno osnaživanje mladih, a posebno djevojčica i žena, da steknu autonomiju i izbjegnu siromaštvo te postanu pokretači promjena u svojim zajednicama i zemljama; budući da bi u tu svrhu kurikulumi osposobljavanja i tržišni zahtjevi trebali biti dosljedni;
- M. budući da je kvaliteta obrazovanja i dalje velik problem u mnogim zemljama i regijama globalnog juga, posebno u supsaharskoj regiji, u kojoj devet od desetero djece u dobi od 10 godina ne zna čitati, iako većina njih pohađa školu; budući da su za tu regiju karakteristični i niske razine učenja te visok omjer broja učenika u odnosu na broj osposobljenih nastavnika, odnosno 58 učenika po osposobljenom nastavniku na osnovnoškolskoj razini i 43 učenika po osposobljenom nastavniku na srednjoškolskoj razini; budući da, prema procjenama UNESCO-a, supsaharska regija nije samo regija s najvećim brojem djece koja ne pohađaju školu, nego i jedina regija u kojoj taj broj raste te je 2021. dosegno 98 milijuna; budući da strukovno obrazovanje pruža priliku za stjecanje vještina ili kompetencija za praktična radna mjesta povezana s određenom strukom ili zanimanjem; budući da je, prema podacima Svjetske banke, regija s najvećim porastom stopa siromaštva u učenju između 2019. i 2022. bila regija Latinske Amerike i Kariba, pri čemu je dosegla istu razinu kao i južna Azija;
- N. budući da siromaštvo, sukobi, prirodne katastrofe, nasilje i isključenost, dječji rad i druge nedaće proživljene tijekom razvojno osjetljivog razdoblja djetinjstva i adolescencije utječu na sposobnost mladih da uče; budući da proživljene traume narušavaju njihovu otpornost i sposobnost nošenja s poteškoćama, što može dovesti do kašnjenja u razvoju koje se ne može učinkovito nadoknaditi u sklopu obrazovnog sustava;
- O. budući da će, prema procjenama UNESCO-a, do 2030. biti potrebno zaposliti dodatnih 68,8 milijuna nastavnika u osnovnoškolskom i srednjoškolskom obrazovanju kako bi se povećao pristup obrazovanju i zamijenili oni koji napuštaju radnu snagu; budući da se udio kvalificiranih nastavnika u supsaharskoj regiji od 2000. stalno smanjuje i na osnovnoškolskoj i na srednjoškolskoj razini te da je za postizanje cilja održivog razvoja br. 4 potrebno zaposliti 15 milijuna novih nastavnika do 2030.;
- P. budući da je modelom Instituta za statistiku UNESCO-a o projekcijama o broju nastavnika potrebnih za postizanje cilja održivog razvoja br. 4 utvrđena referentna vrijednost od 40 učenika po učitelju (40:1) na osnovnoškolskoj razini, 35:1 na nižoj srednjoškolskoj razini i 30:1 na razini višeg srednjoškolskog obrazovanja;
- Q. budući da je u mnogim regijama svijeta i dalje nedostatna i nedovoljno financirana fizička infrastruktura za obrazovanje i učenje, posebno za djecu s invaliditetom i s poteškoćama u učenju, osobito u supsaharskoj regiji, u kojoj samo 47 % škola ima

električnu energiju, a više od 50 % nema pitku vodu ni odgovarajuće sanitarne objekte, kao ni objekte za menstrualnu higijenu za djevojčice i mlade žene;

- R. budući da napadi na škole nisu usmjereni samo na fizičku infrastrukturu, nego i na živote nastavnika i učenika;
- S. budući da javne socijalne usluge koje pruža država, kao što su obrazovanje i zdravstvena skrb, još uvijek nisu univerzalno dostupne u zemljama u razvoju; budući da su škole i druge obrazovne ustanove kojima upravljaju nedržavni akteri, uključujući vjerske organizacije i organizacije civilnog društva, koje su uključive i komplementarne nacionalnim obrazovnim sustavima te koje pružaju kvalitetno univerzalno obrazovanje, važne za nadoknađivanje praznina u područjima u kojima država ne uspijeva osigurati pristup kvalitetnom obrazovanju;
- T. budući da u zemljama u razvoju, uz nedostatak sigurnosti i financiranja odgovarajuće obrazovne infrastrukture, dodatne izazove u postizanju cilja održivog razvoja br. 4 predstavljaju i visoke stope nasilja i sukoba, rodna nejednakost, utjecaj klimatskih promjena i nedostaci u nacionalnim propisima, uključujući nedostatke u vrednovanju vještina pismenosti i planiranja kurikuluma, nedostatak pristupačnih materijala za čitanje i drugih resursa za učenje te nedostatak kvalitetnog osposobljavanja nastavnika;
- U. budući da je indeks ljudskog kapitala supsaharskih afričkih zemalja i dalje nizak (0,4) u usporedbi s globalnim prosjekom od 0,57, što upućuje na to da supsaharska regija iskorištava samo 55 % svojeg potencijala ljudskog kapitala; budući da mlado stanovništvo Afrike ima golem potencijal za poticanje održivog razvoja na kontinentu ako ga se osnaži odgovarajućim prilikama za obrazovanje, osposobljavanje, rad i donošenje odluka; budući da, prema procjenama, Afriku svake godine napusti 70 000 kvalificiranih stručnjaka; budući da je tržište rada u supsaharskoj Africi obilježeno sve većom neusklađenošću vještina, niskom produktivnošću, slabo plaćenim radnim mjestima, visokom nezaposlenošću mladih i podzaposlenošću u odnosu na sve veći broj mladih koji bi do 2050. trebao dosegnuti više od jedne milijarde; budući da se prema procjenama Grupe Afričke razvojne banke na afričkom kontinentu godišnje otvara samo tri milijuna formalnih radnih mjesta, dok svake godine na tržište rada ulazi 10 do 12 milijuna mladih; budući da su se prema podacima Međunarodne organizacije rada stope NEET (udio mladih koji ne rade, nisu u sustavu redovitog obrazovanja te nisu u sustavu obrazovanja odraslih) u Latinskoj Americi i na Karibima te u Aziji i na Pacifiku u samo jednoj godini povećale za 3,8 % odnosno 1,5 %;
- V. budući da je prehrana u školama ključan oslonac za ranjivu djecu i kućanstva, posebno u vrijeme kada se 345 milijuna ljudi suočava s kriznim razinama gladi, uključujući 153 milijuna djece i mladih; budući da trenutačno 418 milijuna djece diljem svijeta koristi opciju školskih obroka, od kojih 53 milijuna živi u supsaharskoj regiji;
- W. budući da programi školskih obroka mogu povećati upis u školu za prosječno 9 %;
- X. budući da Afrička unija i nekoliko zemalja supsaharske regije postupno započinju programe školskih obroka i sudjeluju u financiranju takvih inicijativa;
- Y. budući da su se broj i trajanje humanitarnih kriza povećali u proteklom desetljeću, pri čemu prosječna humanitarna kriza sada traje više od devet godina; budući da se

prosječno trajanje suvremenog raseljavanja povećava; budući da se udio humanitarnog proračuna EU-a koji se izdvaja za obrazovanje u izvanrednim situacijama povećao s 1 % u 2015. godini na 10 % u 2019. te se zadržao na toj razini do danas; budući da je ukupna vrijednost tih izdataka dosegla 970 milijuna EUR u razdoblju 2015. – 2022.; budući da je taj proračun i dalje nedostatan te da se nastavlja pogoršavati manjak financijskih sredstava za obrazovanje u kriznim situacijama;

- Z. budući da se Komisija obvezala da će najmanje 10 % ulaganja iz proračuna EU-a za razvojnu suradnju, posebno u okviru instrumenta NDICI – Globalna Europa, izdvojiti za osiguravanje kvalitete, jednakosti i pravednosti u obrazovanju te za usklađivanje vještina i radnih mjesta u zemljama u razvoju;
- AA. budući da inicijativa Global Gateway uključuje obrazovanje i istraživanje kao neke od ključnih prioriteta za ulaganje, uključujući digitalno obrazovanje, s perspektivom cjeloživotnog učenja, u skladu s ciljevima održivog razvoja radi olakšavanja mobilnosti studenata, osoblja, nastavnika i pripravnika te jačanja mreža i uzajamnog učenja među visokim učilištima;
1. ponovno potvrđuje da svatko ima pravo na obrazovanje i da obrazovanje, konkretno osnovnoškolsko obrazovanje, mora biti besplatno, kvalitetno, uključivo, pristupačno bez ikakve diskriminacije i obvezno kako bi se ostvarili ciljevi održivog razvoja do 2030., dok tehničko i stručno obrazovanje te visoko obrazovanje moraju biti jednako pristupačni;
 2. napominje da su, nakon što je 14. lipnja 2021. na snagu stupila Uredba o Instrumentu za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa¹⁰, u okviru tog instrumenta preuzete obveze za 49 partnerskih zemalja koje nisu susjedne zemlje, kao i dodatna tri regionalna okvirna programa (supsaharska Afrika, Azijsko-pacifička regija, Latinska Amerika i Karibi), s ukupnim iznosom preuzetih obveza od 1,4 milijarde EUR do 2022., među kojima su Nigerija (95 milijuna EUR), Mozambik (58,5 milijuna EUR), Nepal (51,5 milijuna EUR) i Ruanda (51,3 milijuna EUR) s najvećim udjelom u nominalnim iznosima;
 3. konstatira da je 60 % obveza povezanih s obrazovanjem preuzeto za intervencije na razini projekata, 25 % za opću i, prvenstveno, sektorsku proračunsku potporu, 7 % za doprinose programima posebne namjene i fondovima kojima upravljaju provedbeni partneri, kao što je Globalno partnerstvo za obrazovanje, te 8 % za stipendije/osposobljavanje u zemljama donatoricama;
 4. naglašava da brzorastuće mlado stanovništvo u kombinaciji s bogatim prirodnim resursima i biološkom raznolikošću predstavlja golem razvojni potencijal za supsaharsku regiju ako se osiguraju prave prilike za poticanje ljudskog razvoja;
 5. prepoznaje jedinstveni potencijal univerzalnog obrazovanja za poboljšanje životnih uvjeta, smanjenje nejednakosti, borbu protiv siromaštva, suzbijanje iskorištavanja djece i trgovanja djecom, promicanje demokratizacije i temelja uključivih društava te olakšavanje društvene mobilnosti kako bi sva djeca i odrasli, uključujući izbjeglice,

¹⁰ Uredba (EU) 2021/947 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. lipnja 2021. o uspostavi Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa, SL L 209, 14.6.2021., str. 1.

raseljene osobe i ostale ranjive skupine, mogli ostvariti svoj puni potencijal; ističe da kvalitetno obrazovanje ima pozitivan učinak na poticanje građanstva, promicanje zajedničkih društvenih vrijednosti, građanskog i demokratskog angažmana te uspostavu odgovornog i miroljubivog društva; nadalje napominje da je kvalitetno obrazovanje alat za sprečavanje i borbu protiv radikalizacije među mladima;

6. osuđuje svako korištenje škola i obrazovnih ustanova za širenje govora mržnje; posebno je zabrinut zbog aktivnosti vjerskih ekstremističkih skupina koje zloupotrebljavaju obrazovanje, iskorištavaju nedostatke državnih sustava i šire pristrane poglede na svijet, posebno među mladima;
7. naglašava ključnu ulogu obrazovanja kao sredstva za dijeljenje vrijednosti, podizanje svijesti i smanjenje rizika od sukoba; poziva EU da podrži programe suradnje kojima se doprinosi obrazovanju i podizanju svijesti među mladima o borbi protiv govora mržnje, ksenofobije, nasilja nad ženama, nasilja na temelju seksualne orijentacije ili invaliditeta i svih oblika diskriminacije u zemljama u razvoju; potiče prijenos znanja o vezi kopna i mora i ključnu potrebu za očuvanjem i zaštitom oceana – općeg dobra čovječanstva;
8. uviđa da pristup obrazovanju pruža veću priliku za održiv, uravnotežen i miran razvoj zemalja i društava; naglašava da je obrazovanje od temeljne važnosti jer utječe na izgled ljudi za pronalaženje dostojanstvenog rada, ostvarivanje njihovih građanskih prava, mogućnosti sudjelovanja u društvu i njihovo zdravlje;
9. potvrđuje da pristup kvalitetnom univerzalnom obrazovanju, konkretno osnovnoškolskom obrazovanju, omogućuje partnerskim zemljama u razvoju da oslobode potencijal svojeg mladog stanovništva u pogledu ljudskog kapitala te da potaknu ne samo ljudski razvoj, već i gospodarski rast i društveni razvoj svojih zemalja kao dio pristupa koji je usklađen s besplatnim i pravednim sustavima javnog obrazovanja te koji podržava takve sustave; potiče suradnju u području poljoprivrednog obrazovanja između europskih visokih učilišta i partnerskih zemalja kao što su one koje sudjeluju u inovativnom projektu naziva Veliki zeleni zid, čiji je cilj omogućiti lokalnim zajednicama da se prilagode klimatskim promjenama, a kojim se promiče integrirano upravljanje ekosustavima i nudi rješenje za nesigurnost opskrbe hranom u cijelom pojasu Sahela usmjeravanjem na borbu protiv degradacije zemljišta i dezertifikacije, što, među ostalim koristima, također pomaže u rješavanju temeljnih uzroka prisilne migracije;
10. ističe da je potrebno prepoznati transformativnu moć obrazovanja i osposobljavanja na svim razinama, kao i kulture i baštine za razvoj ljudskog kapitala i otvaranje radnih mjesta; nadalje ističe da je potrebno staviti veći naglasak na radnu etiku i ulogu žena i mladih te da je potrebno prepoznati ulogu različitih lokalnih aktera kao nositelja razvoja kako bi se ubrzao pristup obrazovanju i osposobljavanju; naglašava važnost promicanja obrazovanja i osposobljavanja kako bi se poticali održivi izvori prihoda te kao preduvjet za ostvarivanje Programa održivog razvoja do 2030., posebno za djevojčice i žene kako bi se prepoznala njihova uloga pokretača promjena u njihovim zajednicama i zemljama;
11. u tom pogledu naglašava velik potencijal razmjene znanja, vještina i iskustva u područjima kao što su prilagodba klimatskim promjenama, očuvanje biološke raznolikosti i agroekološka tranzicija; stoga primjećuje ulogu koju europska

prekomorska područja mogu imati u izgradnji suradnje i programa mobilnosti i razmjene sa zemljama u razvoju u njihovim regionalnim bazenima, posebno s Organizacijom afričkih, karipskih i pacifičkih država; podržava i poziva na daljnje proširenje programa Erasmus+ na afričke zemlje te potiče razvoj projekata mobilnosti i partnerstava usmjerenih na jačanje privlačnosti kako obrazovanja u zemljama EU-a tako i sustava osposobljavanja partnerskih zemalja;

12. napominje da se zemlje u razvoju suočavaju s različitim izazovima, posebno u području obrazovanja, zbog različitih kulturnih, socijalnih i gospodarskih okolnosti te da stoga napore EU-a treba prilagoditi lokalnim okruženjima i uvjetima;
13. napominje da je socijalni i gospodarski razvoj u partnerskim zemljama EU-a otežan zbog nedostatka lokalno dostupnih osposobljenih stručnjaka; nadalje ističe da su ulaganja u terciarno obrazovanje, posebno u vještine u području znanosti, tehnologije, inženjerstva i matematike (STEM), od ključne važnosti za nove mogućnosti zapošljavanja mladih te za otvaranje kvalitetnih radnih mjesta ili promjenu zaposlenja; poziva EU da usmjeri mlade prema radnim mjestima budućnosti podupiranjem razvoja osposobljavanja i vještina povezanih sa zelenom i digitalnom tranzicijom te tehnološkim inovacijama u zemljama u razvoju; naglašava važnost promicanja obrazovanja i osposobljavanja žena i djevojčica u području STEM-a;
14. poziva na to da elektrifikacija u zemljama u razvoju bude glavni prioritet jer nepokrivenost elektroenergetskom mrežom ili nedovoljan pristup električnoj energiji u mnogim područjima tih zemalja ozbiljno ugrožavaju osnovne svakodnevne potrebe ljudi, posebno u pogledu zdravlja, sigurnosti opskrbe hranom, zdravstvene i bolničke skrbi te obrazovanja; napominje da elektrifikacija mora omogućiti smanjenje siromaštva stvaranjem produktivnih gospodarskih aktivnosti te pristupom novim ključnim digitalnim resursima za učenje i učenje na daljinu kako bi se učinkovito poboljšao pristup obrazovanju i osposobljavanju;
15. naglašava da se pristup kvalitetnom, univerzalnom obrazovanju kao ljudskom pravu za sve mora zajamčiti bez obzira na socioekonomski status, kulturno podrijetlo, vjeru ili uvjerenje, rod, seksualnu orijentaciju, invaliditet, geografski položaj ili ruralno-urbanu podjelu, među ostalim u nestabilnim zemljama i zemljama pogođenim sukobima; naglašava potrebu za suradnjom s partnerskim zemljama, posebno sa zemljama supsaharske regije, uz razumijevanje lokalnih osjetljivosti te za nastojanjem da se pronađe zajedničko poimanje tih izazova;
16. poziva Komisiju da razvije metodologije i smjernice kojima će se poboljšati sposobnost njezinih projekata potpore da dopru do svih učenika, posebno onih koji možda ne mogu pristupiti obrazovanju; u tom kontekstu naglašava posebne izazove za prisilno raseljene osobe i važnost smanjenja poremećaja i osiguravanja kontinuiteta obrazovanja;
17. naglašava da je potrebno poduprijeti napore koje zemlje u razvoju ulažu u osiguravanje jednakih obrazovnih mogućnosti i kvalitetnog obrazovanja kojim se pruža odgovor na suvremene izazove i zadovoljavaju moderni standardi za sve;
18. ponavlja svoj poziv Komisiji da poduzme odgovarajuće zakonodavne mjere u području međunarodne trgovine i suradnje kako bi se izbjeglo pogoršanje u pogledu dječjeg rada s obzirom na to da svako dijete ima temeljno pravo na upis u kvalitetno obrazovanje;

potiče zemlje diljem svijeta da provedu pravne okvire za upis u javne škole i da odrede minimalnu dob za prekid školovanja;

19. žali zbog činjenice da su djevojčice i žene u zemljama u razvoju posebno izložene ranom porodu i neplaniranim trudnoćama, dječjim brakovima, trgovanju ljudima, prostituciji, sakaćenju spolnih organa, prijenosu spolno prenosivih bolesti, uključujući HIV, te rodno uvjetovanom nasilju, posebno u siromašnim, izoliranim i udaljenim područjima, kao i u situacijama humanitarnih kriza; u tom kontekstu podsjeća na posebnu važnost pristupa spolnom i reproduktivnom zdravlju i pravima u skladu s ciljem održivog razvoja br. 5, kako je dogovoreno u skladu s Programom djelovanja Međunarodne konferencije o stanovništvu i razvoju i Pekinškom platformom za djelovanje te zaključnim dokumentima s njihovih revizijskih konferencija;
20. nadalje, poziva EU da podrži programe kojima se mladima olakšava pristup vodi, sanitarnim objektima i higijenskim uslugama u ustanovama za obrazovanje i osposobljavanje, posebno za djevojčice i mlade žene, uzimajući u obzir akcijske planove EU-a za rodnu ravnopravnost;
21. u tom pogledu ističe potrebu za suradnjom s partnerskim zemljama kako bi se potaknuo sveobuhvatan spolni odgoj prilagođen dobi i utemeljen na dokazima, u sklopu kojeg se pružaju informacije prilagođene dobi o pubertetu, menstrualnom ciklusu, trudnoći i porodu; napominje da bi time mladi mogli steći znanje prilagođeno dobi kako bi se podigla razina osviještenosti o rodno uvjetovanom nasilju i reproduktivnom zdravlju, ističući važnost sprečavanja seksualnog zlostavljanja, kao i sprečavanja rane trudnoće i braka, uklanjanja rodni razlika u svim aspektima i na svim razinama obrazovanja, promicanja ženskog vodstva, mijenjanja štetnih rodni normi, stavova i praksi te promicanja ravnopravnije podjele zadaća neplaćene skrbi između žena i muškaraca u skladu s konceptom društva usmjerenog na skrb;
22. ističe da je potrebno osigurati da sva školska okruženja budu sigurna i da se njima promiču zdravlje i dobrobit svih mladih te da je važno suprotstaviti se nasilju nad djevojčicama i u školi i u zajednici, kao i da je nužno djevojčicama i dječacima te ženama i muškarcima osigurati jednaka prava i mogućnosti u svim aspektima i razinama obrazovanja i osnaživanja;
23. naglašava važnost kvalitetne infrastrukture, opreme i materijala za učenje kao preduvjeta za pružanje kvalitetnog obrazovanja; poziva na donošenje mjera kojima se osigurava pristupačnost škola i školski prijevoz, posebno za djecu s invaliditetom; apelira na Komisiju da uspostavi programe koji nude potrebnu potporu u pogledu invaliditeta kako bi se prevladale prepreke kao što su nepristupačna okruženja za obrazovanje i osposobljavanje; poziva Komisiju da sve više promiče upotrebu pomoćnih tehnologija i digitalizacije u obrazovne svrhe kako bi učenje postalo pristupačnije osobama s invaliditetom i omogućiti poučavanje Brailleovog pisma ili znakovnog jezika za slabovidnu djecu i osobe s oštećenjem sluha ili govora;
24. sa zabrinutošću primjećuje sve veći broj djece pogođene krizom; poziva Komisiju i države članice da zajedno s međunarodnom zajednicom u tom kontekstu uvedu inovativna rješenja za pružanje obrazovni mogućnosti dječacima i djevojčicama pogođenima sukobima, humanitarnim krizama i nacionalnim politikama kojima se

zabranjuje obrazovanje, posebno za djevojčice i žene u totalitarnim režimima; nadalje napominje da je za osiguravanje pristupa obrazovanju djeci i mladima u humanitarnim krizama potrebno odgovarajuće financiranje, kao i bolja suradnja humanitarnih i razvojnih aktera, i to koordiniranom i sustavnom suradnjom s lokalnim dionicima, uključujući predstavnike civilnog društva, obrazovanja i upravljanja; potiče, nadalje, međunarodnu zajednicu da primijeni pristup povezanosti humanitarnog djelovanja, razvoja i mira u odgovoru na dugotrajne krize; ističe da bi obrazovni sektor trebao dati prednost posebnim mjerama pripravnosti i mjerama politike kako bi se predvidjeli rizici i odgovorilo na obrazovne potrebe djece i odraslih u kriznim situacijama, uključujući raseljeno stanovništvo; konstatira da bi se u tu svrhu planiranje koje uzima u obzir krizu trebalo usredotočiti na rizike koje za obrazovanje predstavljaju sukobi i prirodne opasnosti, uključujući klimatske rizike, kako bi se ograničio negativan učinak kriza na pojedinačne učenike, nastavnike i upravljanje obrazovanjem;

25. ističe potrebu za osmišljavanjem obrazovnih sustava i infrastruktura otpornih na klimatske promjene i prilagodljivih na šokove, kojima bi se djeci omogućio nastavak učenja u osjetljivom okruženju i unatoč učincima klimatske krize;
26. napominje da pozivima za humanitarnu pomoć za obrazovanje u izvanrednim situacijama nedostaju potrebna financijska sredstva; u tom kontekstu pozdravlja napore UN-ova fonda Education Cannot Wait kako bi se ubrzao napredak u vezi s tim pitanjem;
27. ističe prilike koje EU nudi u suradnji s civilnim društvom, lokalnim, nestranačkim i neprofitnim organizacijama, lokalnim vjerskim organizacijama, kao i organizacijama koje predstavljaju mlade, žene i djevojčice te osobe s invaliditetom, koje doprinose nacionalnom javnom obrazovnom sustavu; također ističe važnu ulogu međunarodnih nevladinih organizacija koje pružaju obrazovanje u izvanrednim situacijama; nadalje napominje da te organizacije mogu olakšati pristup humanitarnoj pomoći, a time i povećati učinkovitost djelovanja EU-a i omogućiti da pomoć EU-a izravno dopre do ranjivih skupina, uključujući mlade u kriznim situacijama i zajednicama u udaljenim područjima;
28. poziva Komisiju i Europsku službu za vanjsko djelovanje da poboljšaju svoju suradnju i partnerstva s lokalnim organizacijama, uključujući vjerske organizacije i demokratske lokalne vlasti, organizacije civilnog društva i organizacije koje predstavljaju osobe s invaliditetom, mlade i žene te međunarodne organizacije koje pružaju obrazovne mogućnosti ranjivim i izoliranim skupinama, uključujući one koje se suočavaju s problemima s mentalnim zdravljem ili društvenim poteškoćama, u skladu s načelima iz Abidjana o obvezama država u pogledu ljudskih prava u vidu osiguravanja javnog obrazovanja i reguliranja sudjelovanja privatnog sektora u obrazovanju; napominje da delegacije EU-a u partnerskim zemljama imaju posebno važnu ulogu u uključivanju tih aktera u provedbu financiranja EU-a za pristup kvalitetnom i uključivom obrazovanju, kao primarna kontaktna točka za lokalne partnere;
29. ističe da odljev mozgova iz zemalja u razvoju podrazumijeva gubitak mladih radnika, talenta i vitalnosti te utječe na gospodarski i održivi razvoj u tim zemljama, posebno u zdravstvenom sektoru; naglašava da su afričke zemlje između 2002. i 2015. izgubile oko 2 milijarde USD zbog odljeva mozgova samo u zdravstvenom sektoru te da

kvalitetno obrazovanje koje zadovoljava zahtjeve tržišta otvara radna mjesta, što dovodi do smanjenja odljeva mozgova;

30. naglašava da besplatni školski obroci nisu ključni samo za zdravlje i učenje učenika, borbu protiv gladi i pothranjenosti te povećanje upisa u školu, već imaju i pozitivan gospodarski učinak; ustraje u tome da lokalna proizvodnja hrane temeljena na agroekologiji i održivom ribarstvu može znatno pomoći u borbi protiv siromaštva i gladi te istodobno smanjiti ovisnost stanovništva o opskrbi hranom s vanjskih tržišta; poziva EU da podrži programe suradnje kojima se mladima olakšava pristup besplatnim školskim obrocima;
31. naglašava posebnu ulogu delegacija EU-a u dijalogu s, među ostalim, demokratskim lokalnim vlastima, organizacijama civilnog društva, organizacijama za ljudska prava, ženskim organizacijama, udrugama roditelja, udrugama nastavnika, obrazovnim ustanovama, ustanovama za osposobljavanje te pružateljima usluga obrazovanja i osposobljavanja, kao i lokalnim vjerskim dionicima, kako je utvrđeno u članku 17. UFEU-a, u cilju povećanja učinkovitosti potpore EU-a i osiguravanja da ta potpora dopre do udaljenih, teško dostupnih i ranjivih zajednica;
32. naglašava važnost podataka o obrazovnim potrebama i raščlanjenih podataka prema spolu, dobi, invaliditetu itd., kao i uspostave sveobuhvatnog okvira za sustavno prikupljanje i analizu raščlanjenih podataka o inicijativama koje financira EU u uključivom obrazovanju kako bi se pratilo financiranje uključivanja i izvješćivalo na temelju pokazatelja jednakosti;
33. ističe da je važno poboljšati procjene troškova i učinka tijekom odabira i praćenja obrazovnih inicijativa te naglašava da je potrebno osigurati dovoljno dugo trajanje projekata kako bi se učinkovito zadovoljile obrazovne potrebe djece te izbjeglo prekomjerno administrativno opterećenje za partnere u provedbi i riješilo pitanje dugoročne održivosti obrazovnih programa;
34. potiče Komisiju i države članice da budu oprezne u pogledu prijevara kako bi sredstva EU-a doprla do krajnjih primatelja i služila razvojnim ciljevima;
35. poziva na strogu evaluaciju i kontrolu dodjele sredstava EU-a za obrazovne projekte kako bi se osiguralo učinkovito pružanje pomoći strukturama i nevladinim organizacijama koje su u skladu s europskim vrijednostima;
36. poziva Komisiju da, u suradnji s državama članicama i relevantnim akterima kao što su UN i organizacije civilnog društva, pruži tehničku pomoć partnerskim zemljama EU-a u pogledu poboljšanja nacionalnih propisa, standarda kvalitete i planova u području obrazovanja, kao i prikupljanja i praćenja podataka, kako bi se olakšalo odgovarajuće upravljanje i dugoročno planiranje obrazovanja u cilju jačanja obrazovnih sustava, konkretno javnih obrazovnih sustava; podsjeća na potrebu za višesektorskim pristupom obrazovanju;
37. prima na znanje mogući razvojni učinak politike digitalnog obrazovanja kojom se stvara prilika za e-učenje s pomoću prilagođenih rješenja za primjenu digitalnih tehnologija u poučavanju i učenju u skladu s regionalnim i lokalnim kontekstima, ako postoje odgovarajući uvjeti;

38. ističe potencijal digitalnih tehnologija i e-učenja kako bi se ljudima olakšao pristup obrazovanju i osposobljavanju, posebno ranjivim skupinama i osobama s invaliditetom ili osobama koje žive u udaljenim ili izoliranim područjima; poziva EU da podrži razvoj infrastrukture za povezanost i digitalnih kapaciteta u zemljama u razvoju kako bi se najudaljenije stanovništvo približilo obrazovanju i kako bi se razvile njihove digitalne vještine;
39. poziva Komisiju da podrži inicijative kojima se stručnjacima i nastavnicima iz zemalja EU-a omogućuje prijenos znanja i iskustva kolegama u zemljama u razvoju putem programâ kulturne razmjene i razmjene stručnjaka sličnih programu Erasmus+;
40. uviđa da bi davanje prednosti financiranju predškolskog i osnovnoškolskog obrazovanja osiguralo pravednije ishode učenja jer bi se time doprlo do najsiromašnijih dijelova društva; ističe da su potrebna ulaganja u kvalitetno obrazovanje i osposobljavanje kako bi se postigao cjelovit ljudski razvoj; nadalje, smatra da izvannastavne aktivnosti u školama uvelike doprinose društvenom razvoju mladih;
41. poziva Komisiju da u suradnji s državama članicama pruži potporu partnerskim zemljama EU-a u pogledu poboljšanja nacionalnih propisa i planova u području obrazovanja; napominje važnost višegodišnjih okvirnih programa za jačanje kvalitetnih javnih obrazovnih sustava i njihove dugoročne stabilnosti;
42. ističe važnost izrade nacionalnog proračuna za davanje prednosti obrazovanju i osposobljavanju u partnerskim zemljama te važnost namjene fiksnog udjela BDP-a za davanje prednosti obrazovanju i poboljšanju uključenosti žena i djevojčica u obrazovni sustav, kao i osmišljavanja financijske strukture za provedbu regionalnih i lokalnih strategija za vještine; u tom kontekstu pozdravlja obvezu potpisnika Deklaracije o financiranju obrazovanja od 6. srpnja 2021. da će zemlje članice Globalnog partnerstva za obrazovanje koje su prije pandemije bolesti COVID-19 trošile više od 20 % svojih godišnjih javnih rashoda na obrazovanje nastaviti štiti tu razinu ulaganja zadržavanjem proračuna za obrazovanje iznad te razine te da će zemlje članice Globalnog partnerstva za obrazovanje koje su prethodno trošile manje od 20 % svojih godišnjih javnih rashoda na obrazovanje nastojati postupno povećavati svoje domaće rashode za obrazovanje prema globalnoj referentnoj vrijednosti od 20 % do 2025.;
43. ističe da je od ključne važnosti povećati kapacitet potrošnje partnerskih zemalja za obrazovanje, i to pružanjem pomoći u proširenju njihovih poreznih osnovica, borbi protiv utaje poreza i rješavanju problema nezakonitih financijskih tokova; uviđa da domaće financiranje obrazovanja ovisi i o širim gospodarskim čimbenicima; podsjeća da je potrebno raditi na mjerama otpisa duga, među ostalim sudjelovanjem u strateškom dijalogu s Međunarodnim monetarnim fondom, kojima se partnerskim zemljama pogodnim dugom omogućuje da veći dio svojeg proračuna dodijele za obrazovanje;
44. uviđa da javno financiranje služi kao glavni i temeljni financijski instrument, međutim, ono samo po sebi nije dovoljno da bi se pokrio manjak financijskih sredstava za obrazovanje; također prepoznaje ulogu poboljšanih javno-privatnih partnerstava, posebno u području tehničkog i strukovnog osposobljavanja, u cilju sustavne prilagodbe promjenama u strukovnom okruženju usavršavanjem i prekvalifikacijom, s posebnim naglaskom na stvaranju pristupačnih digitalnih okruženja koja omogućuju razvoj ili

poboljšanje digitalnih kompetencija; nadalje, naglašava da je uključivanje privatnog sektora potrebno pažljivo pratiti kako bi se izbjegla komodifikacija i privatizacija obrazovnih usluga te pogoršanje postojećih nejednakosti i da istodobno treba osigurati da se svim ulaganjima u obrazovni sustav uvijek poštuju temeljna ljudska prava, uključujući pravo na univerzalan pristup obrazovanju, i humanitarna načela u humanitarnom djelovanju; ustraje u tome da se javno-privatna partnerstva moraju osmisliti na način koji ne opterećuje i ne stvara rizike za javnu blagajnu i ne promiče tržišno usmjeren pristup u sklopu kojeg se obrazovanje smatra robom, a ne temeljnim ljudskim pravom; podsjeća da privatni sektor ne može zamijeniti, već samo dopuniti javna ulaganja u ključne usluge, kao što je obrazovanje, koje pružaju ključne dugoročne izglede za izlazak iz siromaštva;

45. naglašava da pažljivo osmišljena i nadzirana javno-privatna partnerstva mogu svima omogućiti pristup univerzalnom kvalitetnom obrazovanju te tehničkom i strukovnom osposobljavanju; naglašava da je važno izgraditi odgovarajuće opremljena okruženja za učenje kojima se pruža odgovor na akutne probleme kao što je manjak nastavnika te donijeti potrebne korake za postizanje boljih metoda poučavanja kako bi se osigurali uspjeh i održivost ulaganja EU-a, posebno u okviru inicijative Global Gateway, koja bi trebala biti popraćena mehanizmima praćenja radi mjerenja učinka;
46. poziva Komisiju da razmotri potrebu za lokalno dostupnim osposobljenim stručnjacima tijekom planiranja i provedbe ulaganja u okviru instrumenta NDICI – Globalna Europa, kao i u okviru inicijative Global Gateway, posebno u području obrazovanja; poziva Komisiju da podrži tehničko i strukovno obrazovanje i druge programe osposobljavanja kako bi ulaganja EU-a postala dugoročno održivija i korisnija za partnerske zemlje;
47. pozdravlja trenutačnu političku obvezu Komisije da najmanje 10 % proračuna u sklopu višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021. – 2027. namijeni za razvojnu suradnju kako bi se podržao pristup kvalitetnom obrazovanju u zemljama u razvoju;
48. apelira na Komisiju da bez odgode definira jasnu strategiju provedbe vanjskog djelovanja za svoj cilj potrošnje na obrazovanje od najmanje 10 % te da to financiranje iskoristi na način koji je više usmjeren na rezultate, s jasnim i transparentnim pokazateljima utemeljenima na raščlanjenim podacima, popraćenima smjernicama koje su usklađene s preporukama s UN-ova sastanka na vrhu o transformaciji obrazovanja; nadalje napominje da su na sastanku na vrhu o transformaciji obrazovanja 2022. brojne zemlje istaknule izradu proračuna i upravljanje na temelju rezultata kao sredstvo za osiguravanje veće učinkovitosti; potiče Komisiju da u postupku preispitivanja instrumenta NDICI – Globalna Europa u sredini programskog razdoblja pomno ispita iznose i projekte povezane s pristupom obrazovanju i osposobljavanju u partnerskim zemljama te da procijeni učinkovitost podržanih mjera, uzimajući u obzir političku obvezu koju je preuzela Komisija;
49. poziva Komisiju da se obveže na to da će u aktualnom i budućem proračunu EU-a namijenjenom za razvojnu politiku izdvojiti fiksni udio od najmanje 10 %, koji će se kretati prema 15 % sukladno pozivu izraženom na sastanku na vrhu o transformaciji obrazovanja, za potporu pristupu kvalitetnom univerzalnom obrazovanju te tehničkom i strukovnom osposobljavanju u partnerskim zemljama, čime će se osigurati predvidljivost pomoći; pozdravlja pozornost posvećenu naslovu 6. u prijedlogu

Komisije za reviziju višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2024. – 2027., uz povećanje od najmanje 10,5 milijardi EUR za rješavanje različitih izazova u partnerskim zemljama; u tom pogledu naglašava važnost povećanja financiranja geografskih i tematskih programa u području obrazovanja i osposobljavanja u okviru Instrumenta NDICI – Globalna Europa;

50. poziva države članice i razvojne partnere da ispune svoju obvezu u skladu s kojom 0,7 % bruto nacionalnog dohotka (BND-a) trebaju dodijeliti za službenu razvojnu pomoć; konstatira da su se države članice koje su pristupile EU-u nakon 2002. obvezale da će nastojati povećati udio službene razvojne pomoći u BND-u na 0,33 %; pozdravlja dosadašnje napore koje su te i druge države članice poduzele kako bi postupno povećale svoje rashode za službenu razvojnu pomoć; potiče te države članice da nastave postizati napredak u tom području;
51. pozdravlja vodeću ulogu EU-a u financiranju obrazovanja u izvanrednim situacijama, koja je dosegla 10 % njegova proračuna za humanitarnu pomoć; potiče države članice da pojačaju svoje napore kako bi povećale svoj doprinos obrazovanju u izvanrednim situacijama te da se pridruže toj vodećoj ulozi jačanjem svojih pravnih okvira za postizanje tog cilja do 2030.; prepoznaje potrebu za financiranjem lokalnih organizacija koje pružaju pristup kvalitetnom obrazovanju, za primjenom pristupa trostruke povezanosti i podupiranjem nastavnika kako bi se osiguralo kvalitetno obrazovanje i ulaganje u školske materijale, posebno za dugoročno raseljenu djecu;
52. potvrđuje da je posebno važno nastaviti pomno pratiti provedbu obveza Komisije u pogledu podupiranja pristupa kvalitetnom obrazovanju;
53. prepoznaje ključnu ulogu kvalificiranih nastavnika u kvalitetnom obrazovanju, posebno nastavnica koje mogu služiti kao uzori za djevojčice; poziva na ulaganje većih napora u poboljšanje statusa nastavnika i njihovih radnih uvjeta kako bi nastavnička struka postala privlačnija, i to snažnim socijalnim dijalogom i sudjelovanjem nastavnika u postupcima donošenja obrazovnih odluka te poboljšanjem financiranja za nastavnike s pomoću integriranih nacionalnih strategija reformi, uključujući učinkovito upravljanje i namjenske financijske strategije i izradu proračuna;
54. pozdravlja najavu pokretanja regionalne inicijative nastavnika za Afriku kao vodeće inicijative u sklopu paketa ulaganja u okviru strategije Global Gateway Afrika–Europa;
55. napominje da programiranje financijske pomoći EU-a namijenjene za razvoj, posebno u području pristupa kvalitetnom obrazovanju te tehničkom i strukovnom osposobljavanju, mora biti usklađeno s političkim i proračunskim obvezama i prioritetima partnerskih zemalja u razvoju; ističe da su predanost partnerskih zemalja i domaća angažiranost neizbježni preduvjeti za osiguravanje održivosti projekata koji se provode uz financiranje EU-a;
56. zabrinut je zbog napada ekstremističkih skupina usmjerenih na škole; oštro osuđuje sve napade na škole, nastavnike i učenike te poziva EU i njegove države članice da iskoriste sve dostupne alate kako bi spriječili da škole budu mete oružanih skupina; poziva Komisiju i Europsku službu za vanjsko djelovanje da se na međunarodnim forumima zalažu za to da škole ostanu otvorene, pristupačne i zaštićene od napada te da osude korištenje škola i sveučilišta od strane oružanih skupina u vojne svrhe;

57. poziva Komisiju i Europsku službu za vanjsko djelovanje da iskoriste sve raspoložive instrumente kako bi se zajamčilo da se ulaganjima EU-a u obrazovanje i osposobljavanje pruža potpora održivom razvoju partnerskih zemalja u skladu s ciljevima održivog razvoja br. 4 i 5 UN-ova Programa održivog razvoja do 2030; poziva na mobilizaciju država članica EU-a radi provođenja partnerstava sa zemljama u razvoju u pogledu sveučilišnog obrazovanja i stručnog osposobljavanja te poziva mlade u partnerskim zemljama u razvoju da studiraju u inozemstvu, čime bi se zajamčio pozitivan učinak u njihovim zajednicama podrijetla;
58. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji .

OBRAZLOŽENJE

Svijet se suočava s golemim izazovom u pogledu pristupa kvalitetnom obrazovanju. Nedostaje osposobljenih nastavnika, odgovarajuće infrastrukture i odgovarajućih nastavnih materijala. Zbog pandemije bolesti COVID-19 s prekidima u obrazovanju suočilo se 90 % djece u svijetu. Iako su se nakon pandemije škole polako ponovno otvorile, na pristup kvalitetnom obrazovanju u znatnoj mjeri utječu oružani sukobi, prisilno raseljavanje, zdravstvene katastrofe i druge krize zbog kojih su se obrazovni sustavi našli na rubu svojih kapaciteta. Povećao se manjak financijskih sredstava potrebnih za postizanje cilja održivog razvoja br. 4 (pristup kvalitetnom obrazovanju) te je dosegao 97 milijardi USD, što znači da nedostaje najmanje 21 % financijskih sredstava koja su potrebna za pružanje pristupačnog i uključivog kvalitetnog obrazovanja. Tom su krizom nerazmjerno pogođene zemlje u razvoju, posebno u supsaharskoj regiji, jedinoj regiji u kojoj je broj djece koja ne pohađaju školu i dalje u porastu. Te krize posebno utječu na djevojčice i djecu s invaliditetom, kao i na brojne manjinske skupine kao što su autohtone zajednice te etničke i vjerske manjine. Samo je tijekom 2022. prisilnim raseljavanjem bio pogođen rekordan broj od 100 milijuna osoba, od čega više od polovice čine djeca i mladi kojima je potreban pristup relevantnom kvalitetnom obrazovanju. Osim toga, od siječnja 2020. do prosinca 2021. zabilježeno je 5000 slučajeva napada na obrazovanje i slučajeve uporabe škola u vojne svrhe, pri čemu je 9000 učenika i obrazovnih djelatnika oteto, uhićeno, ozlijeđeno ili ubijeno u 85 zemalja. Tome valja pridodati zatvaranja škola zbog oružanih sukoba i političke nestabilnosti. Usto, obrazovanje djevojčica, izbjeglica i drugih skupina stanovništva izloženo je riziku. Te krize dramatično utječu na ulaganja koja su potrebna za preobrazbu obrazovnih sustava i osiguravanje njihove otpornosti na buduće poremećaje. Zbog tih je izazova mladima u zemljama u razvoju ugrožena mogućnost pristupa znanju i vještinama koji su im potrebni za budućnost.

EU je na to zabrinjavajuće stanje odgovorio uključivanjem obrazovanja u izvanrednim situacijama u pružanje humanitarne pomoći i njegovim bliskim povezivanjem s razvojnom suradnjom. EU je u razdoblju 2015. – 2022. utrošio više od 970 milijuna EUR na obrazovanje u izvanrednim situacijama te nastavlja predvoditi međunarodnu mobilizaciju za obrazovanje u izvanrednim situacijama. Udio našeg humanitarnog proračuna koji se izdvaja za obrazovanje u izvanrednim situacijama znatno se povećao proteklih godina (2015. je iznosio 1 %, a sada je dostigao oko 10 %).

Komisija je na globalnu krizu učenja reagirala obvezavši se da će izdvojiti najmanje 10 % svojeg proračuna namijenjenog razvoju među ostalim za ubrzavanje pristupa obrazovanju. Europski parlament snažno podupire Komisiju u tom koraku koji predstavlja inicijativu okrenutu budućnosti i zagovara snažan angažman EU-a na globalnoj razini kako bi se povećao pristup kvalitetnom obrazovanju i osposobljavanju. Izvjestitelj čvrsto vjeruje da je obrazovanje međusektorski alat koji utječe na sve dimenzije održivog razvoja i posjeduje transformacijsku snagu kojom se mladima omogućuje da ostvare svoj puni potencijal, pruže potporu svojim zajednicama i prekinu krug siromaštva.

S obzirom na goleme potrebe, izazove u pogledu učinkovitosti te duboko ukorijenjene i dobro poznate nedostatke u primjeni financijskih sredstava EU-a namijenjenih za razvoj, potrebno je procijeniti na koji način EU može najbolje iskoristiti oskudna financijska sredstva i povećati

učinak financijskih sredstava EU-a namijenjenih za obrazovanje.

Preporuke i zahtjevi formulirani u ovom izvješću temelje se na opsežnim savjetovanjima sa širokim spektrom dionika iz raznih zemalja i regija. U ovom izvješću izvjestitelj, koji je stalni izvjestitelj za obrazovanje, sažima navode povezane s postupkom izrade ovog izvješća te isto uključuje izjave i stajališta iznesena na prethodnim raspravama i razmjenama stajališta povezanim s područjem obrazovanja i osposobljavanja.

Svjetska banka prepoznala je izrazitu stratešku vrijednost vjerskih dionika u razvojnoj suradnji s obzirom na njihov doseg na terenu i njihove aktivnosti zagovaranja. Vjerske su organizacije u jedinstvenom položaju da daju pozitivan doprinos jer imaju dobar doseg u zajednici i na lokalnoj razini. Ti dionici mogu popuniti praznine u područjima, posebno u supsaharskoj regiji, u kojima državni akteri ne mogu djelovati i u kojima nedostaju osnovne socijalne usluge. Izvjestitelj bi želio skrenuti pozornost na sljedeću kontroverznu situaciju: iako vjerske organizacije u supsaharskoj regiji u prosjeku pružaju 40 % obrazovanja, EU još nije prepoznao njihov potencijal za olakšavanje održivog razvoja. S obzirom na navedeno, izvjestitelj predlaže snažniju suradnju EU-a s vjerskim organizacijama i poziva na njihovo sustavno uključivanje u razvojnu suradnju EU-a.

Izvjestitelj također prepoznaje potrebu da se znatno poveća učinkovitost inicijativa povezanih s obrazovanjem koje financira EU kako bi se ostvarili ciljevi Programa održivog razvoja do 2030. U tom bi pogledu trebalo ojačati domaću angažiranost partnerskih zemalja. Izvjestitelj preporučuje da EU koncentrira svoje napore, posebno u sektoru obrazovanja, na područja u kojima su angažirane i partnerske zemlje. Time se jamči dugoročna održivost ulaganja EU-a i omogućuje nam se da maksimalno povećamo učinak financijskih sredstava EU-a kako bi se olakšao održivi razvoj. U tom je duhu pri primjeni financijskih sredstava EU-a potrebno zajamčiti da se partnerske zemlje obvežu da će preuzeti odgovornost za održavanje projekata.

Konačno, ali ne manje važno, izvjestitelj ponavlja stajalište da se financijskim sredstvima EU-a namijenjenim za razvoj nikada ne bi trebalo poticati mlade da napuste svoje matične zemlje. Naprotiv, trebalo bi im osigurati uvjete da doprinesu društvenom i gospodarskom razvoju svojih zajednica. U području obrazovanja, EU mora zajamčiti da njegovi naponi ne dovode do odljeva mozгова iz Afrike, već da se njima osiguravaju mogućnosti zapošljavanja i pristup dostojanstvenom radu u partnerskim zemljama u razvoju. U tom pogledu neophodno je usklađivanje vještina i radnih mjesta te prijenos znanja i vještina relevantnih za potrebe modernih gospodarstava i za lokalno okruženje. To je važan alat za rješavanje problema nedostatka pristupa obrazovanju i dostojanstvenom radu kao temeljnih uzroka migracija.

Izvjestitelj naglašava da će uz odgovarajuće uvjete mladi iz Afrike imati potencijal da potaknu razvoj svojeg kontinenta. Snaga, sigurnost i blagostanje Afrike ovise o jačanju položaja sljedeće generacije na tom kontinentu. Pristup obrazovanju i osposobljavanju instrument je kojim će im se omogućiti jačanje upravljanja i institucija te provedba reformi potrebnih da bi Afrika postala pobjednica 21. stoljeća.

INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU

Datum usvajanja	24.10.2023
Rezultat konačnog glasovanja	+: 15 -: 0 0: 3
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Barry Andrews, Dominique Bilde, Catherine Chabaud, Christophe Clergeau, Antoni Comín i Oliveres, Mónica Silvana González, Pierrette Herzberger-Fofana, György Hölvényi, Rasa Juknevičienė, Beata Kempa, Karsten Lucke, Eleni Stavrou, Tomas Tobé, Miguel Urbán Crespo
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Ilan De Basso, Marlene Mortler, Carlos Zorrinho
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	Karolin Braunsberger-Reinhold

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU

15	+
NI	Antoni Comín i Oliveres
PPE	Karolin Braunsberger-Reinhold, György Hölvényi, Rasa Juknevičienė, Marlene Mortler, Eleni Stavrou, Tomas Tobé
Renew	Barry Andrews, Catherine Chabaud
S&D	Christophe Clergeau, Ilan De Basso, Mónica Silvana González, Karsten Lucke, Carlos Zorrinho
Verts/ALE	Pierrette Herzberger-Fofana

0	-

3	0
ECR	Beata Kempa
ID	Dominique Bilde
The Left	Miguel Urbán Crespo

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani